

31992L0045

14.9.1992

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

L 268/35

SMĚRNICE RADY 92/45/EHS**ze dne 16. června 1992****o hygienických a veterinárních otázkách usmrcování volně žijící zvěře a uvádění masa volně žijící zvěře na trh**

RADA EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského hospodářského společenství, a zejména na článek 43 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu ⁽²⁾,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru ⁽³⁾,

vzhledem k tomu, že zvěřina je uvedena na seznamu produktů v příloze II Smlouvy; že uvádění masa volně žijící zvěře na trh je doplňkovým zdrojem příjmů pro část zemědělské populace;

vzhledem k tomu, že k zajištění účelného vývoje tohoto odvětví a ke zlepšení produktivity je nutno vydat na úrovni celého Společenství předpisy o hygienických a veterinárních otázkách produkce a distribuce zvěřiny;

vzhledem k tomu, že je nutno v členských státech odstranit nesoulad mezi zdravím zvířat a zdravím lidí s cílem podpořit výměnu tohoto masa v rámci Společenství s cílem dotvoření vnitřního trhu;

vzhledem k tomu, že toto maso může přenášet choroby přenosné na zvířata a na lidi; že je nutno vydat předpisy, které by umožňovaly tlumit toto riziko;

vzhledem k tomu, že je nutno stanovit podmínky pro hygienické získávání, ošetření a prohlídku masa volně žijící zvěře s cílem předcházet infekcím nebo intoxikacím z potravin;

vzhledem k tomu, že je nutno upřesnit hygienické předpisy pro schvalování provozoven na zpracování masa volně žijící zvěře;

vzhledem k tomu, že organizování a postup při kontrolách prováděných členským státem místa určení a doporučená ochranná opatření je nutno provádět v souladu se směrnicí Rady 89/662/EHS ze dne 11. prosince 1989 o veterinárních kontrolách v obchodu uvnitř Společenství s cílem dotvoření vnitřního trhu ⁽⁴⁾;

vzhledem k tomu, že dovážené celé kusy těl volně žijící zvěře a maso volně žijící zvěře, které pochází ze třetích zemí, je nutno přizpůsobit minimálním požadavkům, které tato směrnice stanoví pro obchod mezi členskými státy. Dodržování těchto požadavků se kontroluje podle zásad uvedených ve směrnici 90/675/EHS ⁽⁵⁾; vzhledem k tomu, že je nutno počítat s odchylkami pro malá množství masa volně žijící zvěře;

vzhledem k tomu, že je nutno počítat s časově omezenými odchylkami, aby se provozovny na zpracování masa ulovené volně žijící zvěře mohly přizpůsobit novým požadavkům;

vzhledem k tomu, že je nutno pověřit Komisi, aby vydala opatření k uvedení této směrnice v platnost; k tomu je nutno stanovit způsob přímé a účinné spolupráce mezi Komisí a členskými státy v rámci Stálého veterinárního výboru;

vzhledem k tomu, že je třeba, aby lhůtou 1. ledna 1994 na provedení do vnitrostátního práva uvedenou v článku 23 zůstalo nedotčeno zrušení veterinárních kontrol na hranicích ke dni 1. ledna 1993,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

KAPITOLA I

Obecná ustanovení

Článek 1

1. Tato směrnice stanoví hygienické a veterinární podmínky usmrcování volně žijící zvěře a dále ošetření a uvádění na trh masa této zvěře.

⁽⁵⁾ Směrnice 90/675/EHS ze dne 10. prosince 1990, kterou se stanoví zásady organizace veterinární kontroly produktů dovážených do Společenství ze třetích zemí (Úř. věst. L 373, 31.12.1990, s. 1). Naposledy pozměněná směrnicí 91/496/EHS (Úř. věst. L 268, 24.9.1991, s. 56).

⁽¹⁾ Úř. věst. C 327, 30.12.1989, s. 40 a Úř. věst. C 311, 12.12.1990, s. 5.

⁽²⁾ Úř. věst. C 260, 15.10.1990, s. 154.

⁽³⁾ Úř. věst. C 124, 21.5.1990, s. 7.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 395, 30.12.1989, s. 13. Směrnice byla naposledy pozměněna směrnicí 91/496/EHS (Úř. věst. L 268, 24.9.1991, s. 56).

2. Tato směrnice se nevztahuje:

- a) na případy, kdy lovec dodává maso volně žijící zvěře spotřebiteli nebo do maloobchodu v malém množství, a to celá nestažená nebo neoškubaná těla a u drobné zvěře nevykučovaná celá těla;
- b) na dodání malého množství masa volně žijící zvěře přímo konečnému spotřebiteli;
- c) na případy bourání a uchovávání masa volně žijící zvěře v maloobchodě nebo v prostorách souvisejících s prodejními jednotkami, kde se zvěřina bourá a skladuje výhradně pro přímý prodej spotřebiteli v místě.

Uvedená činnost musí být trvale pod hygienickým dozorem podle vnitrostátních předpisů pro prodej v malém.

3. Požadavky této směrnice na obchod nebo dovoz ze třetích zemí se nevztahují na trofeje, ani na celá těla ulovené zvěře, kterou přepravují cestující v osobních autech, za předpokladu, že se jedná o malé množství drobné volně žijící zvěře nebo jediné celé tělo velké volně žijící zvěře, je-li možno podle okolností vyloučit, že zvěřina z těchto těl není určena k prodeji nebo k obchodnímu použití. Dále je předpokladem, že tato zvěřina nepochází ze země nebo z její části, odkud je zakázán prodej podle čl. 11 odst. 2 a 3 nebo podle článku 18.

Článek 2

1. Pro účely této směrnice se rozumí:

- a) „Volně žijící zvěř“ volně žijící suchozemští volně žijící savci (včetně savců, kteří žijí na uzavřeném území za možnosti stejného volného pohybu jako volně žijící zvěř). Dále volně žijící lovní ptáci, kteří nespádají do působnosti článku 2 směrnice Rady 91/495/EHS ze dne 27. listopadu 1990 o hygienických a veterinárních otázkách produkce králíčího masa a masa farmové zvěře a uvádění tohoto masa na trh ⁽¹⁾;
- b) „Velkou volně žijící zvěř“ volně žijící savci řádu kopytníků;
- c) „Drobnou volně žijící zvěř“ volně žijící zvěř řádu leporidae a volně žijící lovní ptáci určené k lidské spotřebě;
- d) „Masem volně žijící zvěře“ všechny části volně žijící zvěře vhodné k lidské spotřebě;
- e) „Provozovnou na zpracování masa volně žijící zvěře“ provozovna schválená podle článku 7, ve které se zpracovává volně žijící zvěř a ve které se získává a prohlíží maso této zvěře podle hygienických předpisů podle této směrnice;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 268, 24.9.1991, s. 41.

f) „Sběrným střediskem“ místo, kde před odvozem do provozovny na zpracování masa volně žijící zvěře se ulovená zvěř skladuje podle hygienických předpisů přílohy I kapitoly IV bodu 2;

g) „Uvedením na trh“ uchovávání nebo předvádění k prodejním účelům, uvedení do prodeje, prodej sám, výkup nebo jiné způsoby uvádění masa volně žijící zvěře na trh pro lidskou spotřebu v rámci Společenství s výjimkou postoupení podle čl. 1 odst. 2;

h) „Obchodem“ obchod mezi členskými státy ve smyslu čl. 9 odst. 2 Smlouvy.

2. Pro účely této směrnice se použije v případě potřeby výklad pojmů uvedený v článku 2, směrnice 89/662/EHS a směrnice 90/425/EHS ze dne 26. června 1990 o veterinárních a zootechnických kontrolách v obchodu s některými živými zvířaty a produkty uvnitř Společenství s cílem dotvoření vnitřního trhu ⁽²⁾ a výklad pojmu čerstvého masa uvedený v čl. 2 bodu b) směrnice Rady 64/433/EHS ze dne 26. června 1964 o hygienických otázkách obchodu s čerstvým masem uvnitř Společenství ⁽³⁾.

KAPITOLA II

Ustanovení pro produkci a obchod ve Společenství

Článek 3

1. Členské státy dbají, aby maso volně žijící zvěře:

- a) pocházelo z volně žijící zvěře, která:
 - byla usmrcena v honebním revíru způsobem povoleným vnitrostátními právními předpisy pro lov,
 - nepocházela z oblasti, na kterou se vztahuje omezení podle směrnice Rady 72/461/EHS ze dne 12. prosince 1972 o veterinárních otázkách obchodu s čerstvým masem uvnitř Společenství ⁽⁴⁾, dále podle směrnice 91/494/EHS ze dne 26. června 1991 o veterinárních podmínkách pro obchod s čerstvým drůbežím masem uvnitř Společenství a jeho dovoz ze třetích zemí ⁽⁵⁾, a dále směrnice 91/495/EHS, nebo z honebního revíru, pro který platí omezení podle článku 10 a 11 této směrnice,

⁽²⁾ Úř. věst. L 224, 18.8.1990, s. 29. Naposledy pozměněná směrnicí 91/496/EHS (Úř. věst. L 268, 24.9.1991, s. 56).

⁽³⁾ Úř. věst. L 121, 29.7.1964, s. 2012/64. Naposledy pozměněná směrnicí 91/497/EHS (Úř. věst. L 268, 24.9.1991, s. 69).

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 302, 31.12.1972, s. 24. Naposledy pozměněná směrnicí 91/226/EHS (Úř. věst. L 134, 29.5.1991, s. 45).

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 268, 24.9.1991, s. 35.

- aby byla ihned po ulovení ošetřena podle přílohy I, kapitoly III a aby byla nejpozději do 12 hodin dopravena do provozovny na zpracování zvěřiny podle bodu b) nebo do sběrného střediska za dodržení teplot podle přílohy I, kapitoly III. Odtud aby byla do 12 hodin dopravena do provozovny na zpracování zvěřiny (viz bod b). Při velkých zeměpisných vzdálenostech a pokud to dovolují klimatické podmínky, může příslušný orgán stanovit tuto lhůtu tak, aby úřední veterinární lékař provozovny na zpracování zvěřiny mohl za odpovídajících podmínek provést prohlídku *post mortem* podle přílohy I, kapitoly V;
- b) bylo získáno:
- i) buď v provozovně na zpracování masa volně žijící zvěře, která splňuje všeobecné podmínky přílohy I, kapitoly I a II a je schválena podle článku 7 této směrnice;
 - ii) nebo u velké volně žijící zvěře v provozovně schválené podle článku 10 směrnice 64/433/EHS, u drobné zvěře podle článku 5 směrnice Rady 71/118/EHS ze dne 15. února 1971 o hygienických otázkách obchodu s čerstvým drůbežím masem⁽¹⁾, a to tak, aby:
 - stahování celých těl zvěře bylo prováděno na pracovišti odděleném od místa určeného pro maso podle této směrnice, nebo aby se provádělo časově odděleně,
 - tyto provozovny měly zvláštní schválení pro účely této směrnice,
 - aby byla zajištěna jasná identifikace masa získaného podle této směrnice a dále masa získaného podle směrnice 64/433/EHS a směrnice 71/118/EHS;
- c) pocházela z usmrčených zvířat, které úřední veterinární lékař podrobil prohlídce zrakem, s cílem:
- zjistit případné odchylky. Přitom úřední veterinární lékař využívá sdělení lovce o chování zvěře před usmrcením. Může to být případně formou písemné zprávy o chování zvěře před ulovením, pokud to odpovědný orgán zařadí do předpisů o lovu,
 - prověřit, že smrt nastala jinak než ulovením;
- d) pochází z celých těl zvěře:
- která byla za odpovídajících hygienických podmínek ošetřena v souladu s přílohou I, kapitolou III a IV,
 - která byla podle přílohy I, kapitoly V prohlédnuta *post mortem* úředním veterinárním lékařem nebo pomocným veterinárním pracovníkem majícím odbornou kvalifikaci podle článku 22 a pracujícím pod dozorem úředního veterinárního lékaře,
- které nevykazují změny kromě traumatického poškození vzniklého při ulovení a s výjimkou místních změn a odchylek, při kterých se prokáže případně i odpovídajícími laboratorními testy, že nezpůsobují nevhodnost masa k lidské spotřebě a že neohrožují lidské zdraví,
 - z nichž – u celých těl drobné zvěře, která nebyla ihned po ulovení vykuchána v souladu s přílohou I, kapitolou V, bodem 1 – byl úřednímu veterinárnímu lékaři k hygienické prohlídce předložen reprezentativní vzorek zvířat stejného původu.
- Jestliže veterinární lékař zjistí chorobu přenosnou na člověka nebo vady uvedené v příloze I, kapitole V, odst. 4, musí provést prohlídku celé zásilky. Podle výsledků této prohlídky buď vyloučí celou zásilku z lidské spotřeby nebo provede vyšetření každého jednotlivého těla.
2. Úřední veterinární lékař vyloučí zvěřinu z lidské spotřeby:
- i) jestliže u ní zjistí vady uvedené v příloze I, kapitole V, bodu 3e) nebo když byla zabavena podle bodu 4 téže kapitoly;
 - ii) jestliže při kontrole podle odst. 1 písm. d) třetí odrážky tohoto článku zjistí chorobu přenosnou na člověka;
 - iii) jestliže zvěřina pochází ze zvířat, která požívala látky, které by mohly způsobit nebezpečnost nebo škodlivost zvěřiny pro lidské zdraví a když o této zvěřině bylo rozhodnuto podle článku 22 na základě stanoviska vědeckého veterinárního výboru. Do doby provedení tohoto rozhodnutí se použijí vnitrostátní předpisy vztahující se k této problematice, za dodržování všeobecných ustanovení Smlouvy.
 - iv) jestliže – aniž je dotčena případná právní úprava Společenství pro ionizaci – byla zvěřina ošetřena zářením ionizačním, ultrafialovým nebo jinými látkami, které by mohly ovlivnit její smyslové vlastnosti; nebo barvivy s výjimkou barvy používané ke značení zdravotní nezávadnosti.
3. Zvěřina černé zvěře nebo jiných druhů, u kterých je možný výskyt trichinelózy, musí být vyšetřena trávicí metodou v souladu se směrnicí 77/96/EHS ze dne 21. prosince 1976 o vyšetření čerstvého masa domácích prasat na svalovce (*trichinella spiralis*) při jeho dovozu ze třetích zemí⁽²⁾; nebo metodou trichinoskopickou s mikroskopickým vyšetřením více vzorků z každého zvířete. Vzorky se odebírají nejméně ze žvýkacích svalů, svaloviny bránice, předloktí, mezižebří a jazyka.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 55, 8.3.1971, s. 23. Naposledy pozměněná směrnicí 90/654/EHS (Úř. věst. L 353, 17.12.1990, s. 48).

⁽²⁾ Úř. věst. L 26, 31.1.1977, s. 67. Naposledy pozměněná směrnicí 89/321/EHS (Úř. věst. L 133, 17.5.1989, s. 33).

Rada v souladu se stanoviskem vědeckého veterinárního výboru se kvalifikovanou většinou usnese na návrhu Komise a do 1. ledna 1994 stanoví pravidla vyšetření trávící metodou tak, aby vyhovovalo depistáži trichinelózy černé zvěře nebo jiných druhů volně žijící zvěře, vnímavé na trichinelózu; stejný postup se uplatní na trichinoskopické nebo mikroskopické vyšetření na trichinelózu.

4. Maso volně žijící zvěře posouzené jako vhodné k lidské spotřebě musí:

- i) nést označení zdravotní nezávadnosti podle přílohy I, kapitoly VIII.

Výše uvedené podmínky je možno případně doplnit nebo upravit ve smyslu článku 22 tak, aby se zohlednily různé způsoby obchodní úpravy za podmínky, že budou dodrženy hygienické předpisy této směrnice.

Směrnice Komise 80/879/EHS ze dne 3. září 1980 o značení zdravotní nezávadnosti u velkých balení čerstvého drůbežního masa ⁽¹⁾ se vztahuje také na maso drobné volně žijící zvěře;

- ii) být skladováno podle přílohy I, kapitoly X po prohlídce *post mortem* za odpovídajících hygienických podmínek, a to v provozovnách na zpracování zvěřiny schválených podle článku 7 této směrnice, nebo v provozovnách schválených podle článku 10 směrnice 64/433/EHS, nebo podle článku 5 směrnice 71/118/EHS nebo v mrazírenských skladech schválených podle článku 10 směrnice 64/433/EHS;

- iii) být během přepravy doprovázeno:

— průvodním obchodním dokladem stvrzeným úředním veterinárním lékařem. Tento doklad musí:

— kromě údajů podle přílohy I, kapitoly VII, bodu 2, obsahovat jasný údaj o měsíci a roku zamrazení a kódové číslo k identifikaci úředního veterinárního lékaře,

— být uchován po dobu nejméně jednoho roku příjemcem, aby mohl být na požádání předložen příslušnému orgánu.

Prováděcí pravidla k tomuto bodu, zejména k přidělování kódových čísel a k vypracování seznamu nebo více seznamů umožňujících identifikaci úředních veterinárních lékařů, se stanoví postupem podle článku 22,

- veterinárním a hygienickým osvědčením podle vzoru v příloze II, a to u masa pocházejícího z provozovny na zpracování zvěřiny, která se nachází v oblasti nebo v pásmu s omezením; dále také u masa určeného pro jiný členský stát po tranzitu přes třetí zemi v zapečetěném kamionu;

- iv) být dopravováno za vyhovujících hygienických podmínek v souladu s přílohou I, kapitolou XI;

- v) části těl nebo vykostěného masa drobné pernaté zvěře musí být získány za podobných podmínek, jako jsou uvedeny v článku 3, bod B směrnice 71/118/EHS v provozovnách zvláště k tomuto účelu schválených v souladu s článkem 7 této směrnice.

- vi) být označeny etiketou s uvedením druhu zvířete, aniž je dotčena směrnice Rady 79/112/EHS ze dne 18. prosince 1978 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se označování potravin určených k prodeji konečnému spotřebiteli, jejich obchodní úpravy a související reklamy ⁽²⁾.

Článek 4

1. Členské státy dbají, aby:

- a) maso posouzené jako nevhodné k lidské spotřebě bylo možno jasně odlišit od masa posouzeného jako vhodné k lidské spotřebě;

- b) maso posouzené jako nevhodné k lidské spotřebě bylo podrobeno ošetření podle směrnice Rady 90/667/EHS ze dne 27. listopadu 1990 o veterinárních pravidlech pro zneškodňování a zpracování živočišného odpadu, jeho uvádění na trh a pro ochranu před patogenními původci v krmivech živočišného původu, též z ryb, a o změně směrnice 90/425/EHS ⁽³⁾.

2. Maso pocházející z oblasti, na kterou je uvaleno veterinární omezení, podléhá zvláštním předpisům, o kterých se rozhodne případ od případu v souladu s článkem 22.

3. Prováděcí ustanovení k tomuto článku se podle potřeby stanoví postupem podle článku 22.

Článek 5

- Členské státy dbají, aby předmětem obchodu byla pouze:

1. celá těla ulovené zvěře bez kůže a vnitřností odpovídající článku 3 a 4, nebo čerstvé maso volně žijící zvěře;

2. celá těla drobné zvěře, nestážovaná a neoškubaná, nevykušaná a nezamražená, která byla prohlédnuta podle článku 3, odst. 1 b/ii), třetí odrážky s podmínkou, že se s nimi zacházelo podle směrnice 64/433/EHS a že v souladu s touto směrnicí byla uchovávána odděleně od čerstvého masa, od masa drůbežního a od stažené a oškubané zvěřiny;

⁽²⁾ Úř. věst. L 33, 8.2.1979, s. 1. Naposledy pozměněná směrnicí 91/72/EHS (Úř. věst. L 42, 16.2.1991, s. 27).

⁽³⁾ Úř. věst. L 363, 27.12.1990, s. 51.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 251, 24.9.1980, s. 10.

3. celá těla nestažené velké zvěře,

Článek 7

- a) která splňují požadavky čl. 3 odst. 1 písm. a) první a druhé odrážky, písm. c) a písm. d) první odrážky;
- b) jejichž vnitřnosti byly podrobeny prohlídce *post mortem* v provozovně na zpracování zvěřiny;
- c) která jsou doprovázena veterinárním osvědčením podle vzoru vypracovaného v souladu s postupem článku 22, s podpisem úředního veterinárního lékaře, které osvědčuje, že výsledek prohlídky *post mortem* podle bodu b) byl vyhovující a že zvěřina byla posouzena jako vhodná k lidské spotřebě;
- d) která byla vystavena teplotě -1°C nebo vyšší a:
 - i) nižší než 7°C , a byla udržována při této teplotě během přepravy do provozovny na zpracování zvěřiny; tato doprava se musí uskutečnit nejpozději do 7 dnů od prohlídky *post mortem* podle bodu b), nebo
 - ii) nižší než 1°C , a byla na této teplotě udržována během přepravy do provozovny na zpracování zvěřiny; přeprava se musí uskutečnit nejpozději do 15 dnů od prohlídky *post mortem* podle bodu b).

Maso z celých těl nestažené velké zvěře může být označeno jako požitelné podle čl. 3, odst. 4, bodu i) jen v případě, že bylo po stažení v provozovně na zpracování zvěřiny místa určení prohlédnuto *post mortem* podle přílohy I, kapitoly V a posouzeno úředním veterinárním lékařem jako vhodné pro lidskou spotřebu.

Článek 6

Členské státy dbají, aby:

- provozovny na zpracování zvěřiny, které nesplňují požadavky přílohy I, kapitoly I a na které se nevztahuje odchylka podle článku 8, nebyly schváleny podle článku 7 a produkty těchto provozoven nebyly opatřeny označením zdravotní nezávadnosti podle přílohy I, kapitoly VII a nebyly předmětem obchodu,
- celá těla zvěře, která nesplňují požadavky článku 3, nemohla být předmětem obchodu a nebyla dovážena ze třetích zemí,
- vedlejší produkty zvěřiny, posouzené jako vhodné k lidské spotřebě, se dostaly na trh jen tehdy, pokud byly vhodně ošetřeny v souladu se směrnicí Rady 77/99/EHS ze dne 21. prosince 1976 o hygienických otázkách obchodu s masnými výrobky uvnitř Společenství⁽¹⁾.

1. Členské státy vydají seznam schválených provozoven na zpracování zvěřiny, které mají přiděleno veterinární číslo schválení. Členské státy mohou schválit pro zpracování zvěřiny provozovny, které jsou schváleny podle směrnice 64/433/EHS a 71/118/EHS, pokud jsou ke zpracovávání zvěřiny vybaveny a pokud pracují za podmínek zaručujících dodržování hygienických podmínek této směrnice. Tento seznam zašlou ostatním členským státům a Komisi.

Členský stát schválí provozovnu na zpracování zvěřiny jen tehdy, pokud splňuje požadavky této směrnice.

Zjistí-li se nedostatky v hygieně a prokáže-li se, že opatření podle přílohy I, kapitoly V, bod 5, druhého pododstavce, nestačí k odstranění těchto nedostatků, příslušný orgán schválení pozastaví.

Příslušný orgán odejme schválení také tehdy, pokud provozovatel nebo správce provozovny na zpracování zvěřiny neodstraní zjištěné závady ve stanovené lhůtě.

Dotyčný členský stát bere na vědomí závěry z případných kontrol provedených podle článku 12. O pozastavení nebo zrušení schválení jsou informováni ostatní členské státy a Komise.

2. Provozovatel nebo správce provozovny na zpracování zvěřiny je povinen podle odst. 4 pravidelně kontrolovat všeobecnou hygienu produkce ve své provozovně, včetně mikrobiologické kontroly.

Kontrola se týká náradí, zařízení a strojů, případně produktů.

Provozovatel nebo správce provozovny na zpracování zvěřiny dá na vědomí úřednímu veterinárnímu lékaři nebo znalcům Komise druh, četnost a výsledky prováděných kontrol, případně také název kontrolující laboratoře.

Druh kontrol, jejich četnost a způsob odběru vzorků a bakteriologického vyšetření se stanoví postupem podle článku 22.

3. Provozovatel nebo správce provozovny na zpracování zvěřiny vypracuje plán školení zaměstnanců tak, aby byli schopni se přizpůsobit hygienickým podmínkám podle druhu produkce.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 26, 31.1.1977, s. 85 a pro určené stroje Úř. věst. L 57, 2.3.1992, s. 4. Směrnice naposledy pozměněná směrnicí 92/5/EHS (Úř. věst. L 57, 2.3.1992, s. 1).

Úřední veterinární lékař odpovědný za provozovnu na zpracování zvěřiny spolupracuje na koncepci plánu školení a na jeho provedení.

4. Dozor a kontrola provozovny na zpracování zvěřiny spadá pod odpovědnost úředního veterinárního lékaře, kterému mohou být nápomocni pomocní veterinární pracovníci podle článku 9 směrnice 64/433/EHS. Úřední veterinární lékař má kdykoli volný přístup do všech částí provozovny, aby se mohl přesvědčit, zda se dodržují požadavky této směrnice; v případě pochybností o původu masa nebo zvěře má přístup také k účetním dokladům, které mu umožní vysledovat revír původu zvěře.

Úřední veterinární lékař pravidelně vyhodnocuje výsledky kontrol provedených podle odstavce 2. Na základě těchto rozborů může provádět další mikrobiologická vyšetření na všech stupních produkce nebo produktů samých.

Výsledky tohoto rozboru se uvedou ve zprávě, jejíž závěry a doporučení se dají na vědomí provozovateli nebo správci provozovny. Jejich povinností je zajistit nápravu zjištěných nedostatků ke zlepšení hygieny.

Článek 8

1. Provozovny na zpracování zvěřiny, které neodpovídaly v době vydání této směrnice požadovaným podmínkám, mohou členské státy do 31. prosince 1996 schvalovat s některými odchylkami od požadavků přílohy I. Avšak zvěřina, pocházející z těchto provozoven, musí být označena vnitrostátním razítkem.

2. Odchylka podle bodu 1 může být udělena pouze těm provozovnám na zpracování zvěřiny, které podaly příslušnému orgánu před 1. dubnem 1993 žádost.

K této žádosti musí být připojen plán postupu prací s upřesněním termínu, do kterého se provozovna může přizpůsobit požadavkům uvedeným v odstavci 1.

3. Členské státy sdělí Komisi do 1. října 1992 kritéria, podle kterých budou postupovat při posouzení, že na provozovnu nebo skupinu provozoven se vztahují ustanovení tohoto článku.

Článek 9

Úkol shromažďovat a využívat výsledky prohlídky *post mortem*, provedené úředním veterinárním lékařem s cílem diagnostikovat choroby přenosné na člověka, svěřují členské státy ústředním organizacím nebo útvarům.

Zjištění takové choroby se co nejrychleji oznámí příslušným veterinárním orgánům, jejichž kontrole podléhá příslušný honební revír původu postižené zvěře.

Členské státy informují Komisi o výskytu některých chorob, zejména o případech prokázání choroby přenosné na člověka.

Komise postupem podle článku 22 vydá prováděcí pravidla k tomuto článku, zejména:

- častost zasílání informací Komisi,
- druh těchto informací,
- choroby, o kterých je nutno shromažďovat informace,
- postup při získávání a využívání informací.

Článek 10

1. Členské státy dbají na pravidelné provádění průzkumů zdravotního stavu zvěře v honebních revírech na svém území.

2. Shromažďováním a využíváním výsledků hygienických kontrol prováděných podle této směrnice je pověřen ústřední orgán nebo útvar, který sleduje, zda nebyla zjištěna choroba přenosná na člověka nebo na zvířata, nebo hladina reziduí vyšší než schválená.

3. Zjistí-li se choroba nebo stav uvedený v odstavci 2, zašlou se výsledky hodnocení případu co nejdříve příslušnému orgánu, pod jehož odpovědnost spadá dozor nad tímto honebním revírem.

4. Podle nakažové situace provede příslušný orgán u volně žijící zvěře příslušná vyšetření s cílem prokázat nákazy uvedené v příloze I směrnice Rady 82/894/EHS ze dne 21. prosince 1982 o hlášení nakaž zvířat ve Společenství⁽¹⁾.

Ve smyslu výše uvedené směrnice se výskyt takové nákazy hlásí ostatním členským státům a Komisi.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 378, 31.12.1982, s. 58. Naposledy pozměněná rozhodnutím 90/134/EHS (Úř. věst. L 76, 22.3.1990, s. 23).

Článek 11

1. Členské státy doplní plány sledování reziduí podle článku 4 směrnice Rady 86/469/EHS ze dne 16. září 1986 o vyšetřování zvířat a čerstvého masa na přítomnost reziduí⁽¹⁾, s cílem případně podřídít maso volně žijící zvěře namátkovým kontrolám ke zjišťování přítomnosti kontaminujících látek v prostředí.

2. S přihlédnutím k výsledkům kontrol podle odstavce 1 a podle čl. 10 odst. 4 vyloučí členské státy z obchodu těla zvěře, která pochází z dotyčných revírů. Vyloučí také maso z této zvěře.

3. Komise stanoví prováděcí pravidla k tomuto článku postupem podle článku 22.

Článek 12

Pokud je to nutné k jednotnému používání této směrnice, mohou veterinární znalci Komise ve spolupráci s vnitrostátními orgány provádět kontroly na místě. Zejména mohou prověřovat u reprezentativního procenta provozoven, zda příslušné orgány sledují dodržování této směrnice ve schválených provozovnách. Komise informuje členské státy o výsledku těchto kontrol.

Členský stát, na jehož území se kontrola provádí, poskytne znalcům veškerou pomoc ke splnění jejich úkolu.

Prováděcí pravidla k tomuto článku se stanoví postupem podle článku 22.

Článek 13

1. Aniž jsou dotčeny specifické požadavky této směrnice, při podezření, že se nedodržují veterinární předpisy nebo že je zvěřina zdravotně závadná, úřední veterinární lékař nebo příslušný orgán provede veškeré kontroly, které považuje za nutné.

2. Členské státy zavedou správní a trestní opatření k potírání případů porušování veterinárních předpisů Společenství, zejména když zjistí, že předložené doklady a osvědčení nesouhlasí se skutečným stavem zvěřiny, že těmto předpisům neodpovídá značení, že zvěřina nebyla předložena k prohlídce, nebo že nebyl dodržen původně stanovený způsob použití zvěřiny.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 275, 26.9.1986, s. 36. Naposledy pozměněná rozhodnutím 89/187/EHS (Úř. věst. L 66, 10.3.1989, s. 37).

Článek 14

1. Předpisy uvedené ve směrnici Rady 89/662/EHS o veterinárních kontrolách v obchodu uvnitř Společenství s cílem dotvoření vnitřního trhu se vztahují zejména na kontroly prováděné zemí určení a na opatření, která je nutno provést na základě výsledku těchto kontrol, dále na ochranná opatření vztahující se na hygienické otázky produkce a distribuce zvěřiny na území Společenství.

2. Směrnice 89/662/EHS se mění takto:

a) V příloze A se doplňuje nová tato odrážka, která zní:

„— Směrnice Rady 92/45/EHS ze dne 16. června 1992 o hygienických a veterinárních otázkách usmrcování volně žijící zvěře a uvádění masa volně žijící zvěře na trh (Úř. věst. L 268, 14.9.1992, s. 35).“;

b) v příloze B se zrušuje odrážka „— maso volně žijící zvěře.“

3. V článku 2 směrnice 77/99/EHS se v písmenu d) doplňuje nová odrážka, která zní:

„— čl. 2 odst. 1. písm. d) směrnice Rady 92/45/EHS (*) a splňují požadavky článků 3 a 5.

(*) Úř. věst. L 268, 14.9.1992, s. 35.“

KAPITOLA III

Ustanovení pro dovoz do Společenství

Článek 15

Podmínky pro uvádění na trh zvěřiny dovážené ze třetích zemí musí být alespoň rovnocenné podmínkám pro produkci a uvádění na trh zvěřiny získané v souladu s kapitolou II. Odchytku představují podmínky uvedené v článku 6 a 8.

Článek 16

1. Pro jednotné používání článku 15 se použijí ustanovení následujících odstavců.

2. Dovážet do Společenství je možno pouze celá těla volně žijící zvěře a celé kusy zvěřiny:

a) která pochází ze třetích zemí nebo z částí území, ze kterých není dovoz zakázán z veterinárních důvodů;

b) která pochází ze třetí země uvedené na seznamu, který je nutno vypracovat podle odst. 3 písm. a);

c) která jsou doprovázena zdravotním osvědčením, které je nutno vystavit podle vzoru sestaveného postupem podle článku 22, které musí být podepsáno příslušným úředním pracovníkem a které potvrzuje, že toto zboží odpovídá požadavkům kapitoly II, splňuje případně další doplňující podmínky nebo poskytuje rovnocenné záruky jako podle odst. 3 písm. c) a pochází z provozoven poskytujících záruky požadované v příloze I.

3. Postupem podle článku 22 se stanoví:

a) prozatímní seznam třetích zemí nebo jejich částí, které mohou poskytnout členským státům a Komisi požadavky, podmínky a záruky uvedené v odst. 2 písm. c) a dále seznam provozoven, které mohou tyto záruky poskytovat.

Tento prozatímní seznam se zavádí vedle seznamu provozoven schválených a kontrolovaných příslušnými orgány členských států potom, co se Komise ujistila, že se přizpůsobily zásadám obsaženým v této směrnici;

b) aktualizace tohoto seznamu podle výsledku kontrol uvedených v článku 4;

c) zvláštní podmínky a dále odpovídající záruky dodržování požadavků této směrnice, jiné než požadavky, které umožňují vyloučit maso z lidské spotřeby podle článku 3, odst. 2, písm. d) a dále podmínky článku 5 a přílohy I, kapitol IV a V a podmínky pro trichinoskopické vyšetření nebo vyšetření na svalovce trávící metodou podle směrnice 77/96/EHS; předpokladem je, že tyto podmínky a záruky nesmí být méně přísné než podmínky a záruky podle kapitoly II s výjimkou článku 6 a 8.

4. Znalci členských států a Komise provádí kontroly na místě s cílem prověřit:

a) zda záruky poskytované třetí zemí o produkci a uvádění na trh mohou být považovány za rovnocenné zárukám uplatňovaným ve Společenství;

b) zda se plní podmínky vyplývající z článku 18.

Znalce členských států pověřené těmito kontrolami určuje Komise na návrh členských států.

Kontroly se provádějí na účet Společenství, které hradí s tím související výlohy. Četnost a způsob kontrol se stanoví postupem podle článku 22.

5. Do doby zřízení kontrol podle odstavce 4 se použijí vnitrostátní předpisy o inspekcích ve třetích zemích s podmínkou, že nedostatky v dodržování hygienických předpisů zjištěné při těchto kontrolách budou sděleny Stálému veterinárnímu výboru.

Článek 17

1. Členské státy dbají, aby do Společenství byla dovážena pouze celá těla zvířete a zvěřina:

— která je doprovázena osvědčením podle článku 16, odst. 1, písm. c), které potvrzuje splnění veterinárních a hygienických požadavků a které bylo vystaveno příslušným orgánem v době nakládky,

— která vyhověla při kontrolách podle směrnice 90/675/EHS.

2. Do stanovení prováděcích pravidel k tomuto článku:

— se použijí vnitrostátní předpisy pro dovoz ze třetích zemí, pro který dosud nejsou stanoveny požadavky na úrovni celého Společenství, pokud vnitrostátní předpisy nejsou výhodnější než předpisy uvedené v kapitole II,

— se může dovoz uskutečňovat podle podmínek článku 11, směrnice 90/675/EHS,

— se obchod s celými těly zvířete a masem volně žijící zvířete dovezené v souladu s tímto odstavcem smí provádět pouze na základě předchozího souhlasu země určení.

Článek 18

Na seznamech podle čl. 16 odst. 2 smí být uvedeny pouze třetí země nebo jejich části:

a) ze kterých není zakázán dovoz do Společenství pro výskyt některých chorob, uvedených v příloze A seznamu Mezinárodního úřadu pro nákazy zvířat (OIE) nebo pro výskyt jiných exotických chorob nebo na základě článků 6, 7 a 14 směrnice 72/462/EHS⁽¹⁾ nebo článků 9 až 12 směrnice 91/494/EHS,

b) které s ohledem na úroveň právních předpisů a strukturu svých veterinárních útvarů a inspekčních útvarů, na pravomoci těchto útvarů a na dozor nad nimi, byly shledány schopnými zaručit – v souladu s čl. 3 odst. 2 směrnice 72/462/EHS nebo s čl. 9 odst. 2 směrnice 91/494/EHS – dodržování svých předpisů, nebo

⁽¹⁾ Směrnice Rady 72/462/EHS ze dne 12. prosince 1972 o veterinárních a hygienických otázkách dovozu skotu, prasat a čerstvého masa ze třetích zemí (Úř. věst. L 302, 31.12.1972, s. 28). Směrnice naposledy pozměněná směrnicí 91/497/EHS (Úř. věst. L 268, 24.9.1991, s. 69).

- c) jejichž veterinární útvar je schopen zaručit dodržování hygienických požadavků alespoň rovnocenných požadavkům kapitoly II.

Článek 19

1. Zásady a pravidla směrnice 90/675/EHS se vztahují zejména na organizaci kontrol prováděných členskými státy, na jejich vyhodnocení a na zavádění ochranných opatření.

Až do provedení rozhodnutí podle čl. 8 bodu 3 a článku 30 směrnice 90/675/EHS se použijí příslušné vnitrostátní prováděcí předpisy k čl. 8 bodům 1 a 2 uvedené směrnice, za dodržování zásad a předpisů prvního podstavce tohoto článku.

KAPITOLA IV

Závěrečná ustanovení

Článek 20

Touto směrnicí zůstávají nedotčeny předpisy Společenství o ochraně volně žijících živočichů.

Článek 21

Přílohy pozměňuje Rada, která se usnáší na základě návrhu Komise kvalifikovanou většinou, zejména za účelem přizpůsobení příloh technologickému pokroku.

Článek 22

1. Má-li být zahájen postup podle tohoto článku, přednese věc Stálému veterinárnímu výboru, zřízenému rozhodnutím 68/361/EHS⁽¹⁾ (dále jen „výbor“), jeho předseda, a to buď z vlastního podnětu, nebo na žádost zástupce některého členského státu.

2. Zástupce Komise předloží výboru návrh opatření, která mají být přijata. Výbor zaujme stanovisko k návrhu ve lhůtě, kterou může předseda stanovit podle naléhavosti věci. Stanovisko se přijímá většinou stanovenou v čl. 148 odst. 2 Smlouvy pro přijímání rozhodnutí, která má Rada přijmout na

návrh Komise. Hlasům zástupců členských států ve výboru je přidělena váha stanovená v uvedeném článku. Předseda nehlasuje.

3. a) a) Komise přijme navrhovaná opatření a ihned je provede, jsou-li v souladu se stanoviskem výboru.

b) Pokud navrhovaná opatření nejsou v souladu se stanoviskem výboru nebo pokud výbor žádné stanovisko nezaujme, Komise neprodleně předloží Radě návrh opatření, která mají být přijata. Rada se usnese kvalifikovanou většinou.

Pokud se Rada neusnese ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy jí byl návrh předán, přijme navrhovaná opatření Komise s výjimkou případů, kdy se Rada proti opatřením vysloví prostou většinou.

Článek 23

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 1. ledna 1994. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Tato opatření přijatá členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

3. Stanovením konečného termínu 1. ledna 1994 pro provedení do vnitrostátního práva zůstává nedotčeno zrušení veterinárních kontrol na hranicích ve smyslu směrnice 89/662/EHS.

Článek 24

Tato směrnice je určena členským státům.

V Lucemburku dne 16. června 1992.

Za Radu

předseda

Arlindo MARQUES CUNHA

⁽¹⁾ Úř. věst. L 255, 18.10.1968, s. 23.

PŘÍLOHA I

KAPITOLA I

Všeobecné podmínky pro schvalování zpracovatelských provozoven

Zpracovatelské provozovny musí mít nejméně:

1. místnost (prostory):

- dostatečně velký chlazený prostor pro příjem celých těl volně žijící zvěře,
- prostor pro prohlídku, případně pro kuchání, stahování a šubání,
- podle potřeby dostatečně velký prostor k bourání a balení, vybavený odpovídajícím chladícím zařízením a přístrojem na měření teploty,
- prostor k balení a expedování, pokud se tyto činnosti v provozovně provádějí a pokud jsou splněny podmínky kapitoly VIII, bod 5 této směrnice; nejsou-li tyto podmínky splněny, pak oddělený prostor k expedování,
- dostatečně velké chladírny na uchovávání masa volně žijící zvěře;

2. v prostorách pro příjem, zpracování a skladování zvěřiny a dále v úsecích a chodbách, kterými se zvěřina přepravuje:

- a) nepropustnou podlahu, snadno čistitelnou a dezinfikovatelnou, odolnou proti hnilobě a upravenou k snadnému odtoku vody; kanalizační vpusti musí být opatřeny sifonáží proti zpětnému pronikání zápachu a musí mít mřížku.

Avšak:

- v chladírnách dostačující zařízení k snadnému odstraňování vody,
- ve skladech a v úsecích a chodbách, kterými se zvěřina přepravuje, stačí podlaha z nepropustného materiálu, odolného proti hnilobě;

- b) stěny hladké, odolné a nepropustné, opatřené omyvatelným a světlým povrchem do výšky nejméně 2 metry, ve skladech a chladírnách nejméně do výšky skladovaného zboží. Spojení mezi stěnami a podlahou musí být zaoblené, nebo musí mít podobnou úpravu s výjimkou skladů.

Avšak použití dřevěných stěn ve skladech provozoven na zpracování zvěřiny, které byly v provozu již v době vydání této směrnice, není důvodem k neschválení provozovny;

- c) dveře z odolného materiálu; dřevěné dveře musí být na všech plochách opatřeny hladkým a nepropustným povrchem;
- d) izolační materiály odolné proti hnilobě a nepáchnoucí;
- e) vyhovující ventilaci a odtah páry;
- f) dostatečně přirozené nebo umělé osvětlení, které neovlivňuje barvu;
- g) strop čistý a snadno čistitelný; v prostorách bez stropu musí tyto požadavky splňovat vnitřní povrch střešní krytiny;

3. a) co nejbližší u pracovních míst dostatečný počet zařízení na čištění rukou a náradí s teplou vodou. Kohoutky nesmí být na ovládání pomocí rukou. K mytí rukou musí být umývadla s přívodem teplé a studené vody nebo vody předmíchané na vhodnou teplotu, vybavená čistícími a dezinfekčními prostředky a vybavená k hygienickému osušení rukou;

- b) zařízení na dezinfekci pomůcek s vodou nejméně 82 °C teplou;

4. vyhovující zařízení proti vnikání škůdců, jako je hmyz nebo hlodavci;

5. a) zařízení a pracovní pomůcky jako stoly, krájecí odnímatelné desky, přepravky, dopravní pásy a pily z korozi-vzdorného materiálu, který neovlivňuje negativně maso, snadno čistitelné a dezinfikovatelné. Povrchy, které mohou přicházet do přímého styku s masem, včetně spojů a svárů, musí být hladké. Použití dřeva je zakázáno s výjimkou prostor, kde je výhradně hygienicky balené maso;

- b) pomůcky a zařízení odolné proti korozi a odpovídající hygienickým požadavkům:
- k uchování masa,
 - k uložení použitých přepravek na maso tak, aby se maso nebo přepravky nedotýkaly přímo země nebo stěn;
- c) zařízení pro hygienické uchovávání masa a pro ochranu masa při nakládce a vykládce a dále odpovídajícím způsobem vybavený a řešený prostor pro příjem a třídění masa;
- d) zvláštní nádoby z nepropustného a odolného materiálu opatřené víkem a uzávěrem proti vniknutí nepovolených osob, určené na uchovávání masa nevhodného k lidské spotřebě; je-li tohoto masa velké množství nebo když se na konci každého pracovního dne neodváží nebo neškodně neodstraní, pak uzamykatelná místnost na toto maso. Pokud je maso odváděno potrubím, musí být toto potrubí zbudováno a nainstalováno tak, aby se vyloučilo veškeré riziko kontaminace masa;
- e) vhodné zařízení na skladování obalového materiálu, pokud se v provozovně zvěřina balí a kartonuje;
6. chladírny schopné udržet v jádře zvěřiny trvalé teploty požadované touto směrnicí. Chladírny musí být vybaveny systémem k odvádění kondenzované vody tak, aby nevznikalo nebezpečí kontaminace masa;
7. zařízení na zásobování pitnou vodou, odpovídající parametrům přílohy D a E směrnice 80/778/EHS⁽¹⁾. Voda musí být přiváděna pod tlakem a v dostatečném množství. Avšak výjimečně je povolena instalace potrubí na užitkovou vodu k výrobě páry, pro boj proti požárům a k chlazení chladících strojů. Toto potrubí musí být zřetelně odlišeno od potrubí na vodu pitnou a musí být instalováno tak, aby užitková voda nemohla být použita k jiným účelům;
8. zařízení na zásobování dostatečným množstvím pitné teplé vody odpovídající směrnici 80/778/EHS;
9. zařízení na hygienické odstraňování odpadní vody a tuhých odpadů;
10. dostatečně vybavenou, zamykatelnou místnost výhradně pro veterinární útvar nebo ve skladech odpovídající místo;
11. vhodně zařízené místo k stálému a účinnému vykonávání inspekční veterinární činnosti předepsané touto směrnicí;
12. odpovídající počet šaten s hladkými, nepropustnými a umývatelnými stěnami, s umývadly, sprchami a splachovacími záchody řešené tak, aby nedocházelo ke kontaminaci čisté části objektu.
- Záchody se nesmí otevírat přímo do produkčních prostor. Sprchy se nevyžadují v mrazírenských skladech sloužících výhradně k příjmu a uchovávání hygienicky baleného masa. Umývadla musí mít přívod teplé a studené vody nebo vody předehřáté na požadovanou teplotu, dále čistící a dezinfekční prostředky a zařízení na hygienické osoušení rukou. Vodovodní kohoutky nesmí být na ovládání rukou nebo předloktím. Uvedená umývadla musí být umístěna v odpovídajícím množství v blízkosti záchodů;
13. vhodné vybavené místo k čištění a dezinfikování dopravních prostředků s výjimkou v mrazírenských skladech určených výhradně k příjmu, skladování a opětovnému odeslání hygienicky baleného masa. Takové místo však není nutné, pokud je předpisy uloženo provádět čištění a dezinfekci dopravních prostředků v jiných, úředně schválených prostorách;
14. místnost nebo místo k uložení detergentů, dezinfekčních prostředků a podobných látek.

⁽¹⁾ Směrnice Rady 80/778/EHS ze dne 15. července 1980 o jakosti vody k lidské spotřebě (Úř. věst. L 229, 30.8.1980, s. 11), naposledy pozměněná směrnicí 90/656/EHS (Úř. věst. L 353, 17.12.1990, s. 59).

KAPITOLA II

Hygiena pracovníků, místností a zařízení v provozovnách

1. U pracovníků, místností a zařízení se požaduje největší možná čistota. Zejména:
 - a) pracovníci, kteří zacházejí s masem nebo pracují v prostorách nebo úsecích, kde se maso upravuje, balí nebo dopravuje, musí zejména nosit čistou pokrývku hlavy, čisté a snadno čistitelné boty, pracovní oděv světlé barvy, případně týlní pokrývku nebo jiný ochranný oděv. Zaměstnanci, kteří zpracovávají a manipulují s masem, musí mít na začátku každého pracovního dne čistý pracovní oděv, který případně musí v průběhu práce měnit. Dále si musí během pracovního dne a při každém dalším zahájení práce vícekrát mýt a dezinfikovat ruce. Pracovníci, kteří přišli do styku s těly nemocné zvěře, nebo s infikovaným masem, si musí ihned pečlivě umýt ruce a předloktí s následnou dezinfekcí. Ve výrobních prostorách, ve skladech, na úseku nakládky, příjmu, třídění a vykládky a v ostatních úsecích a cestách, kudy se přepravuje zvěřina, je zakázáno kouřit;
 - b) do provozovny nesmí vstupovat zvířata. Hlodavci, hmyz a ostatní škůdci se musí systematicky hubit;
 - c) nářadí a zařízení používané při práci s masem se musí udržovat v dobrém stavu a musí být čisté. Musí se vícekrát během pracovního dne pečlivě čistit a dezinfikovat, dále také po skončení práce a před dalším použitím po znečištění.
2. Prostory, nářadí a pracovní pomůcky se nesmí používat k jiným účelům než pro práci s čerstvým masem, s drůbežím masem a se zvěřinou. Opracování volně žijící zvěře v kůži a zvěře pernaté musí být prováděno časově odděleně a výrobní prostor musí být důkladně vyčištěn a vydenzifikován před dalším použitím k práci s masem jiného druhu.

Nástroje k bourání masa se nesmí použít k jiným účelům.
3. Je zakázáno zapichovat nože do masa, čistit maso utěrkou a podobnými pomůckami a používat nafukování.
4. Maso a přepravky s masem nesmí přijít do přímého styku s podlahou.
5. Pro všechny účely se používá výhradně pitná voda. Je však možno výjimečně povolit použití užitkové vody k výrobě páry, pokud potrubí neumožňuje použít tuto vodu pro jiné účely a nevzniká nebezpečí kontaminace masa. Dále může být užitková voda výjimečně povolena k chlazení chladících strojů. Potrubí na pitnou vodu musí být zřetelně odlišeno od potrubí na vodu užitkovou.
6. Ve výrobních a skladovacích prostorách na maso je zakázáno pokrývat podlahu pilinami nebo podobnými hmotami.
7. Detergenční a dezinfekční prostředky a podobné látky se musí používat tak, aby se nepoškozovaly zařízení, pracovní nářadí a maso. Po vystavení účinku těchto látek musí být zařízení a pracovní nářadí opláchnuto pitnou vodou.
8. Pracovat a zacházet s masem nesmí osoby, které by je mohly kontaminovat.
9. Pracovník určený pro práci a pro zacházení s masem musí při přijetí do zaměstnání prokázat zdravotním průkazem, že nic nebrání této činnosti. Další sledování zdravotního stavu pracovníků se řídí vnitrostátními předpisy dotyčného členského státu.

KAPITOLA III

Hygiena ošetření a bourání masa volně žijící zvěře a zacházení s ním

1. Celá těla zvěře musí být ihned po usmrcení podrobena těmto postupům:
 - velká zvěř se otevře a vykolí,

- orgány dutiny hrudní, pokud jsou vyjmuty z těla, a dále játra a slezina musí doprovázet celé tělo zvěře až do provozovny na zpracování zvěřiny a musí být označeny tak, aby úřední veterinární lékař mohl provést prohlídku *post mortem* těchto orgánů v sounáležitosti s tělem; ostatní orgány dutiny břišní mohou být po prohlídce v místě ulovení odstraněny. Hlava může být oddělena na trofej,
 - u drobné zvěře – aniž jsou dotčeny případy uvedené v čl. 3, odst. 1, písm. a) třetí odrážce této směrnice – může být provedeno částečné nebo úplné vyjmutí střev na místě nebo v provozovně na zpracování zvěřiny, pokud se drobná zvěř dopravuje do této provozovny při okolní teplotě nejvýše 4 °C nejpozději do 12 hodin po ulovení.
2. Po ošetření podle bodu 1 se zvěřina zchladí na teplotu nejvýše 7 °C v jádře u velké zvěře a nejvýše 4 °C u malé zvěře. Není-li okolní teplota dostatečně nízká, musí se ulovená zvěř dopravit do provozovny na zpracování zvěřiny co nejrychleji, nejpozději však do 12 hodin po ulovení. Předpokladem je, že:
- celá těla velké zvěře musí být dopravena za hygienicky vyhovujících podmínek, aniž by byla uložena ve vrstvách na sobě, a to co nejrychleji po ošetření podle bodu 1
 - celá těla zvěře, u kterých veterinární lékař již provedl prohlídku orgánů, budou během dopravy doprovázena veterinárním osvědčením udávajícím příznivý výsledek této prohlídky a předpokládanou hodinu ulovení.
3. Vyjmutí střev se provádí bezprostředně po dodání do provozovny na zpracování zvěřiny s výjimkou případů povolených v článku 3, odst. 1, písm. d), jestliže nebyla provedena na místě ulovení. Plíce, srdce, játra, slezina, ledviny a mediastinum mohou být buďto odděleny nebo ponechány v přirozené souvislosti s tělem.
4. Až do skončení prohlídky nesmí neprohlédnutá těla a vedlejší produkty přijít do styku s již prohlédnutými těly a vedlejšími produkty a je zakázáno odstraňovat, bourat nebo jinak opracovávat těla zvěře.
5. Maso posouzené jako nevhodné k lidské spotřebě, žaludky, střeva a nepoživatelné vedlejší produkty nesmí přicházet do styku s masem požitelným. Musí být umístěny co nejdříve ve zvláštních prostorách nebo nádobách, umístěných a řešených tak, aby nemohlo dojít ke kontaminaci jiného masa.
6. Úprava, manipulace, další ošetření a doprava masa včetně požitelných vedlejších produktů se provádí podle hygienických předpisů. U baleného masa se postupuje podle předpisů kapitoly VIII. Balené maso se skladuje odděleně od masa nebaleného.
7. Příslušný orgán vydá zvláštní předpisy pro prohlídku trofejí, které zůstávají v držení lovce.

KAPITOLA IV

Předpisy pro zvěřinu určenou k porcování

1. Porcování a bourání na menší části, půlení velké zvěře a vykostování je povoleno výhradně v provozovnách na zpracování zvěřiny schválených podle článku 7 této směrnice nebo podle směrnice 64/433/EHS a směrnice 71/118/EHS a které mají dílny na stahování a bourání.
2. Provozovatel nebo správce provozovny musí být nápomocen při kontrolách provozovny, zejména musí provádět potřebné pomocné úkony a poskytnout kontrolnímu útvaru potřebnou místnost. Musí být schopen na požádání podat úřednímu veterinárnímu lékaři, který je pověřen kontrolou, informace o původu masa dodaného do provozovny a těl ulovené zvěře.
3. a) Zvěřina se musí dopravovat do výrobních prostor postupně v potřebném množství. Ihned po bourání a případném balení se zvěřina musí přepravit do odpovídající chladírny.
- b) Zvěřina se při vstupu do bourárny zkontroluje a případně upraví. Pracoviště pro tuto činnost musí být vybaveno vhodným zařízením a musí mít dostatečné osvětlení.

- c) Během bourání, vykostování, balení a kartonování musí být zvěřina udržována na vnitřní teplotě 7 °C nebo nižší, pokud jde o maso velké volně žijící zvěře. U drobné zvěře na teplotě do 4 °C. Během bourání musí být v bourárně teplota nejvýše 12 °C.
- d) Při bourání je nutno se vyhnout jakémukoliv znečištění zvěřiny. Je nutno odstranit úlomky kostí a krevní výrony. Bouraná zvěřina, která není určena k lidské spotřebě, se postupně shromažďuje v zařízení, nádobách nebo místnostech uvedených v kapitole I, bod 5d).

KAPITOLA V

Veterinární prohlídka *post mortem*

1. Všechny části ulovené volně žijící zvěře musí být do 18 hodin po dodání do provozovny na zpracování zvěřiny podle požadavku čl. 3 odst. 1 písm. a) třetí odrážky prohlédnuty k posouzení, zda je zvěřina vhodná k lidské spotřebě; zejména se musí otevřít tělní dutina pro prohlídku zrakem.
2. Na požádání úředního veterinárního lékaře musí být podélně rozdělena středem páteř a hlava.
3. Při prohlídce *post mortem* úřední veterinární lékař:
 - a) prohlíží zrakem tělo zvěře a orgány.

Není-li možno na základě prohlídky zrakem zvěřinu posoudit, provede se doplňující laboratorní vyšetření. Doplňující vyšetření se zaměří na omezený namátkový počet kusů, který stačí k posouzení veškeré zvěře ulovené v rámci jednoho lovu;
 - b) sleduje odchylky konzistence, barvy a pachu;
 - c) podle potřeby prohmatává orgány;
 - d) provádí namátkové vyšetření na rezidua při důvodném podezření.

Provádí-li se doplňkové vyšetření na základě závažného podezření, vztahuje se závěr z tohoto vyšetření na posouzení celého výřadu z téhož lovu nebo na jeho část, u které je možno předpokládat podle okolností stejné změny;
 - e) zjišťuje příznaky, že maso by mohlo ohrozit lidské zdraví, zejména při:
 - i) nenormálním chování nebo poškození celkového stavu živého zvířete podle sdělení lovce;
 - ii) při výskytu nádorů nebo abscesů, které jsou četné nebo napadají více vnitřních orgánů nebo svalů;
 - iii) zánětech kloubů a varlat, změnách na játrech a slezině, zánětu střev a pupeční krajiny;
 - iv) přítomnosti cizích těles v tělní dutině, zejména v žaludku a střevech nebo v moči a při změnách barvy pohrudnice a pobřišnice;
 - v) tvorbě velkého množství plynu v zažívacím traktu se změnou barvy vnitřních orgánů;
 - vi) při výrazných odchylkách v barvě, konzistenci a pachu svaloviny a orgánů;
 - vii) kachexii a celkové nebo lokalizované hydremii;
 - viii) otevřených zlomeninách, pokud přímo nesouvisí s lovem;
 - ix) čerstvých srůstech orgánů s pohrudnicí a pobřišnicí;
 - x) dalších zřejmých důležitých změnách, jako je hniloba.
4. Úřední veterinární lékař konfiskuje zvěřinu:
 - která vykazuje poranění s výjimkou čerstvých poranění způsobených ulovením, zrudnosti a místné anomálie, pokud tato poranění, zrudnosti a anomálie nepříznivě ovlivňují zdravotní nezávadnost masa nebo představují nebezpečí pro lidské zdraví,
 - která pochází ze zvířat, která nebyla usmrcena podle vnitrostátních předpisů pro lov,
 - u kterých při prohlídce *post mortem* byly zjištěny skutečnosti podle bodu 3 e),
 - která pochází z těl drobné zvěře konfiskované podle čl. 3 odst. 1 písm. d) čtvrté odrážky,
 - u nichž byla zjištěna trichinelóza.

5. Dojde-li u skupiny zvířat k pochybnostem, může úřední veterinární lékař k získání definitivního nálezu provádět další prohlídku a další řezy.

Když úřední veterinární lékař zjistí závadu popsanou v hygienických předpisech této směrnice nebo překážku v provedení odpovídající prohlídky, je oprávněn zakročit proti používání provozovny nebo prostorů a provést další nutná opatření včetně okamžitého zastavení produkce.

6. Úřední veterinární lékař vede evidenci o výsledcích veterinární prohlídky *post mortem*. V případě, že zjistí chorobu přenosnou na člověka uvedenou v čl. 3 odst. 1, písm. d) třetí odrážce nebo v článku 9, oznámí to veterinárnímu orgánu, který odpovídá a kontroluje příslušný honební revír.

KAPITOLA VI

Hygienická kontrola bourané a skladované zvěřiny

Úřední veterinární kontrola zahrnuje tyto úkoly:

- kontrolu příjmu a expedice masa,
- hygienickou prohlídku masa v provozovnách na zpracování zvěřiny,
- veterinární prohlídku masa před bouráním a při expedování z provozovny,
- kontrolu čistoty prostor, zařízení a nástrojů, jak je uvedeno v kapitole I a dále osobní hygienu pracovníků včetně oděvu,
- jakoukoliv další kontrolní činnost, kterou úřední veterinární lékař považuje za nutnou pro dodržování ustanovení této směrnice.

KAPITOLA VII

Značení zdravotní nezávadnosti

1. Značení zdravotní nezávadnosti spadá pod odpovědnost úředního veterinárního lékaře, který má k tomuto účelu:
- a) pomůcky ke značení, které přenechá pomocným pracovníkům jen v době značení a na dobu potřebnou ke značení;
 - b) etikety a obalový materiál, který již nese některé z označení uvedených v bodu 2. Tyto etikety a označený obalový materiál, případně uzávěry, předá úřední veterinární lékař pomocným pracovníkům jen v potřebném počtu a v době, kdy se budou používat.

2. a) Značení zdravotní nezávadnosti musí být:

- i) pětiúhlá značka s dokonale čitelnými údaji:
 - v horní části celé jméno nebo začáteční písmena země odesílající maso, a to velkými písmeny; pro Společenství se používají tyto iniciály: B-DK-D-EL-E-F-IRL-I-L-NL-P-UK,
 - uprostřed číslo veterinárního schválení provozovny na zpracování zvěřiny, případně bourárny,
 - v dolní části jednu ze zkratk CEE-EF-EWG-EOK-EEC-EEG- nebo značku, podle které je možno identifikovat třetí zemi původu.

Výška písmen a čísel musí odpovídat požadavkům přílohy I, kapitoly XI směrnice 64/433/EHS u velké zvěře a u drobné zvěře přílohy I, kapitoly III směrnice 91/495/EHS;

- ii) pětiúhlé razítko dostatečně velké tak, aby mohlo obsahovat údaje uvedené v bodě a).

- b) Pomůcky ke značení zdravotní nezávadnosti musí odpovídat hygienickým požadavkům a údaje uvedené v bodě a) na něm musí být dokonale čitelné.

- i) i) Značení zdravotní nezávadnosti podle bodu a) se dělá:

- na stažených tělech nejméně jedno razítko s údaji bodu a),

- u balených těl na nebo pod obalem tak, aby bylo viditelné,
- u částí těl balených v menší hmotnosti na nebo pod obalem tak, aby bylo viditelné.

ii) Značení zdravotní nezávadnosti podle bodu a) ii) se umístí na obaly velkých rozměrů.

KAPITOLA VIII

Balení a kartonování zvěřiny

1. a) Obaly (např. bedny, kartony) musí splňovat všechny hygienické předpisy, zejména:
 - nesmí nepříznivě ovlivňovat smyslové vlastnosti masa,
 - nesmí přenášet na maso látky škodlivé lidskému zdraví,
 - musí být natolik pevné, aby účinně chránily zvěřinu při manipulování a dopravě.
- b) Obaly se nesmí používat k balení zvěřiny opakovaně, pokud nejsou z materiálu odolného proti rezivění, snadno čistitelného a pokud nebyly před novým použitím vyčištěny a vydezinfikovány.
2. Pokud se bouraná zvěřina balí do prvního obalu, musí se to dít ihned po bourání za respektování hygienických předpisů.

Tyto první obaly musí být průhledné a bezbarvé a dále musí splňovat podmínky odstavce 1a) první a druhé odrážky; nesmí se znovu použít k balení zvěřiny.
3. Zvěřina balená do prvního obalu se musí kartonovat.
4. Avšak pokud první obal chrání zvěřinu stejně jako kartón, nemusí být průhledný a nebarevný a není nutné ho dávat do druhého obalu, pokud současně splňuje ostatní podmínky bodu 1.
5. Bourání, vykostování, balení a kartonování je možno provádět ve stejném prostoru, jsou-li splněny tyto podmínky:
 - a) prostor musí být dostatečně velký a musí svým vybavením umožňovat hygienický způsob práce;
 - b) obaly a kartony jsou ihned po vyrobení umístěny v ochranném, vzduchotěsném obalu, který je chráněn proti poškození během dopravy do provozovny a v provozovně se uchovávají v oddělené místnosti za hygienických podmínek;
 - c) prostory na skladování obalového materiálu musí být prosté prachu a škůdců a nesmí být ani vzduchem spojeny s prostory, kde jsou látky, které by mohly kontaminovat maso. Obalový materiál nesmí být uložen přímo na podlaze;
 - d) kartony se hygienicky skládají před převezením do výrobních prostor;
 - e) složené kartony se hygienicky přepraví do výrobních prostor a bezodkladně se používají. Nesmí s nimi zacházet pracovníci zaměstnaní při zacházení s masem;
 - f) ihned po zabalení do prvního obalu se maso umístí ve skladech k tomu určených.
6. Kartony uvedené v této kapitole musí obsahovat jen bourané maso volně žijící zvěře stejného druhu.

KAPITOLA IX

Osvědčení o zdravotní nezávadnosti

Originál osvědčení o zdravotní nezávadnosti, které musí doprovázet zvěřinu během dopravy do místa určení, vystavuje úřední veterinární lékař v době nakládky.

Osvědčení musí vzhledem a obsahem odpovídat vzoru uvedenému v příloze II; musí být vyhotoveno nejméně v úředním jazyku nebo jazycích místa určení. Musí sestávat z jediného listu.

Kapitola X

Skladování

Po prohlídce *post mortem* se zvěřina zchladí nebo zamrazí a uchovává se při teplotě ne vyšší než 4 °C u drobné zvěře a ne vyšší než 7 °C u velké zvěře, která je chlazená, a u zmrazené zvěřiny při nejvýše – 12 °C.

Kapitola XI

Doprava

1. Zvěřina se expeduje tak, aby byla během dopravy chráněna proti kontaminaci a proti nepříznivému ovlivnění s přihlédnutím k podmínkám dopravy a k druhu dopravního prostředku. Používaná vozidla musí být vybavena tak, aby byly dodrženy teploty uvedené v kapitole X.
2. Zvěřina se nesmí dopravovat v nečistých a nevydezinfikovaných vozidlech.
3. Celá těla a půlky se musí dopravovat ve visu. Výjimku představují zamražená a hygienicky balená zvěřina a dále letecká doprava.

Ostatní části, které nejsou v kartonech nebo v nádobách z koroziivzdorného materiálu, se vždy dopravují ve visu nebo umístěna ve štelářích. Tyto šteláře, kartony a nádoby musí odpovídat hygienickým požadavkům, zejména pak kartony ustanovením této směrnice. Mohou být znovu použity po vyčištění a vydezinfikování.

4. Úřední veterinární lékař se musí přesvědčit, zda dopravní prostředky a podmínky nakládky odpovídají hygienickým požadavkům uvedeným v této kapitole.
-

PŘÍLOHA II

VZOR

HYGIENICKÉ A VETERINÁRNÍ OSVĚDČENÍ

pro maso volně žijící zvěře ⁽¹⁾ určené do členského státu po tranzitu třetí zemíZemě odeslání: Číslo ⁽²⁾:

Ministerstvo:

Příslušný útvar:

Reference ⁽³⁾:

I. Identifikace masa

Maso volně žijící zvěře z:
(druh zvěře)

Druh částí:

Druh balení:

Počet balení:

Čistá hmotnost:

II. Původ masa

Adresa a číslo veterinárního schválení provozovny:

.....

.....

Adresa a číslo veterinárního schválení boudy ⁽⁴⁾:

.....

.....

III. Určení zvěřiny

Zvěřina je odesílána

z
(místo odeslání)do
(země a místo určení)dopravním prostředkem ⁽³⁾:

Jméno a adresa odesílatele:

.....

Jméno a adresa příjemce:

.....

⁽¹⁾ Zvěřina, která nebyla ošetřena jinak než chladem k zajištění údržnosti.⁽²⁾ Nepovinné.⁽³⁾ U vagónů a kamionů se uvádí evidenční číslo, u letadel číslo letu, u lodí jméno.⁽⁴⁾ Nehodící se škrtněte.

IV. Osvědčení o zdravotní nezávadnosti

Podepsaný úřední veterinární lékař potvrzuje,

- a) že zvěřina z druhů zvěře výše uvedených byla získána v provozovně na zpracování zvěřiny nacházející se v oblasti nebo v pásmu s nařízeným omezením z veterinárních důvodů a byla posouzena jako vhodná k lidské spotřebě na základě veterinární prohlídky provedené v souladu se směrnicí 92/45/EHS ⁽¹⁾;
- b) že dopravní prostředky a podmínky nakládky této zásilky odpovídají hygienickým požadavkům uvedené směrnice;
- c) že těla zvěře/zvěřina ⁽²⁾ jsou/je určena pro členský stát po tranzitu třetí zemí.

Vystaveno v, dne

.....
(podpis úředního veterinárního lékaře)

⁽¹⁾ Včetně vyšetření na svalovce podle článku 3, odst. 3.

⁽²⁾